

Stotine tisuća doseljenika koji su prešli (i još uvijek prelaze) Atlantik u potrazi za boljim životom, stvorili su grad jedinstven po svojoj raznolikosti. Mješavina kultura, rasa, jezika i običaja ono je što New York čini gradom u kojem se svaki stranac osjeća kao kod kuće...

ny

... piše: Kornela Bilopavlović

Brooklynski most

Prije nego krenete u istraživanje Velike jabuke, svakako detaljno razradite strategiju obilaska i navijte budilicu dovoljno rano - osim ako na raspolaganju nemate nekoliko mjeseci, jer vam je otprilike toliko dovoljno za otkrivanje svih čari koje ovaj grad nudi.

XXL

Prvi dojam koji ćete steći o New Yorku jest taj da je sve u XXL veličini. Visoki neboderi (koji su posve opravdano stekli naziv skyscrapers - 'strugači neba'), široke avenije, višemetarske limuzine i 'terenci' na ulicama, 'litarske' čaše za kavu, porcije hrane dovoljne za 2 osobe... Pa ipak, unatoč tome i uvriježenim stereotipima o Amerikancima kao 'pretjerano gojaznoj naciji', iznenadit ćete se kad na ulicama Manhattana ugledate prilično vitke ljude. Čini se da su mnogi Njujorčani vrlo osviješteni i da jako paze što jedu. 'Low fat', 'suggar free', 'organic' voće i povrće je sastavni dio prehrane, a jutarnji jogging nešto što se ne preskače (pa ni zbog sat vremena sna više). Priča o zdravom životu uklju-

čuje i zabranu pušenja na svim mjestima. U tome su otišli toliko daleko da ćete npr. u Bryant Parku (zelenoj oazi u koju svakodnevno stotine ljudi dolazi u miru pojesti svoj ručak, pročitati besplatne novine ili jednostavno napraviti predah) na stolovima zateći natpise: 'U ovom dijelu parka pušenje je zabranjeno.'

ŽIVOT U MRAVINJAKU

Na ulicama Manhattana shvatit ćete pravo značenje izraza 'kao u mravinjaku'. Bez obzira na doba dana (ili noći), tamo je uvijek gužva i uvijek se nešto događa. Rijeke ljudi, automobila, svi negdje žure, jure... Tek turisti zastanu da bi napravili koju fotografiju ili uživali u performansima uličnih zabavljača. A njih doista ima u izobilju - od plesača koji na ulici izvode nevjerojatne vratolomije, glazbenika koji sviraju na svemu i svačemu, do 'reinkarniranih' Elvisa Presleyja... Gužve su glavni razlog zašto samo najveći optimisti na Manhattan dolaze autom. Oni mudriji, koji ne žele gubiti vrijeme, žive i novac na astronomski skup parking, na po-

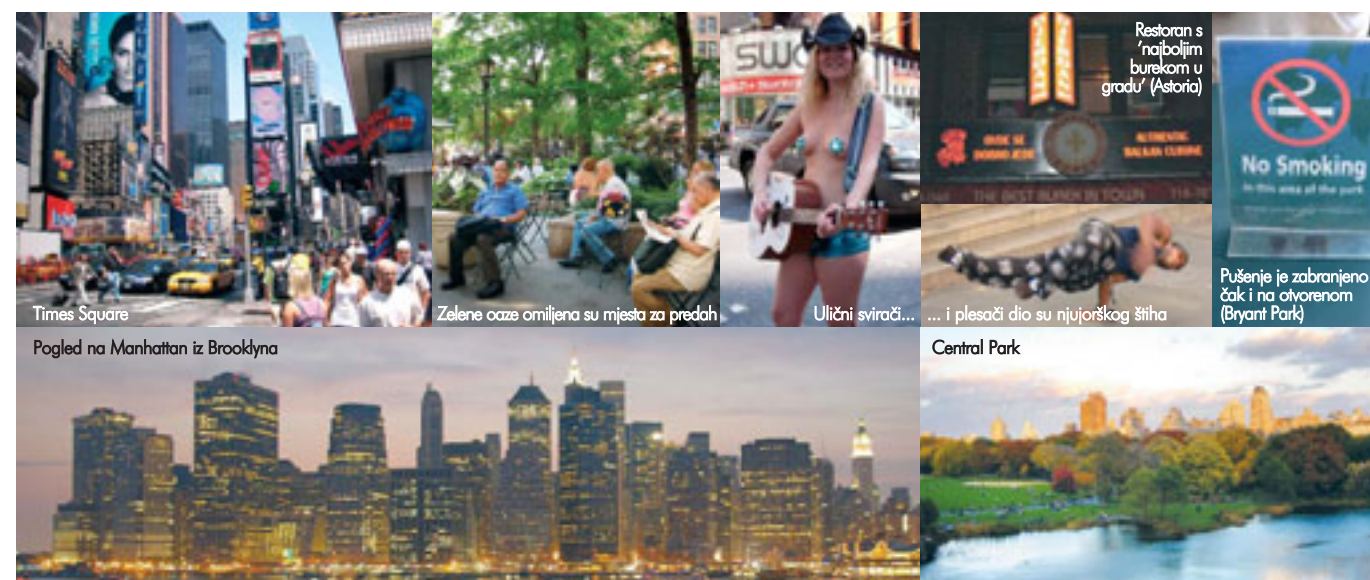
sao dolaze metroom. Bezbrizno sjede u klimatiziranim vagonima, pijuckaju svoju 'coffee-to-go', čitaju jutarnje novine (na engleskom, kineskom, arapskom, ruskom...), slušaju iPod, igraju igrice na mobilnim telefonima... Nećete moći ne primijetiti poseban 'stil odijevanja' - poslovne ljude u odijelima u kombinaciji s tenisicama. Ne, nije to pitanje 'mode', već čiste praktičnosti, jer se kroz gužvu puno lakše (i puno brže) probijate u udobnim tenisicama, nego u cipelama ili štiklama. Oni najužurbaniji opremljeni su posebnom vrstom tenisica s kotačićima u donovima koji se uvlače i izvlače po potrebi. Stoga se nemojte iznenaditi ako 'pješak' ispred vas počne 'kliziti' ulicom. I automobili imaju posebnu opremu - tzv. bumper badgers - male gumene štitičke koji se iz prtljažnika vade čim se parkirate. Mala ali vrlo korisna stvar jer se u New Yorku mjesto za parkiranje ne pronalazi, već se 'pravi' tako što malo gurnete onog iza vas, malo onog ispred vas... i eto mjesta za vaš autić.

1001 IZBOR

Prevelika mogućnost izbora jedna je od stvari koje će vam u New Yorku predstavljati problem. U tom gradu obilja, ako ne znate točno što želite i što tražite, možete potrošiti sate i sate vremena. Želite li na primjer naručiti kavu u Star-

bucksu, ni za živu glavu ne postavljajte pitanje: - *Kakvu kavu imate?*, jer će uslijediti 10-minutno nabranje: - *Imamo kolumbijsku, gvatemalsku, meksičku, arapsku, etiopsku, kenijsku, sumatransku, francusku, talijansku... s kofeinom, bez kofeina, s okusom cimeta, vanilije, lješnjaka, ora-ha, čokolade... Želite li s creamom, half&half-om, normalnim ili nemasnim mlijekom?* Ili recimo da ste krenuli u neobavezni shopping u Macy's, najveću robnu kuću na svijetu. Planirate malo 'prozujati', onako bez cilja, pa ako vam se nešto sviđi... Razmislite dvaput, jer će vas to 'besciljno zunjavanje' koštati dobrih 5-6 sati želite li obići svih 9 katova ove robne kuće, a nećete ništa bolje proći ni ako krenete obilaziti stotine dućana na 5. aveniji.

No, s druge strane, upravo ta mogućnost izbora će vas oduševiti. Hoćete na večeru? Birajte između tisuće restorana i svih mogućih kuhinja - od njemačke, francuske, kineske, vijetnamske, indijske, brazilske, meksičke... a ako baš hoćete, možete skoknuti i na burek u Astoriju, za koji vlasnik lokala tvrdi da je 'najbolji burek u gradu'. Inače, Astoria je četvrt u kojoj živi dosta ljudi iz Hrvatske pa se nemojte začuditi kad u lokalnim dućanima na policama ugledate Podravkine juhe ili Cedevitu.

Times Square

Zelene oaze omiljena su mjesta za predah

Ulični svirači...

... i plesači dio su njujorskog štih

Pušenje je zabranjeno čak i na otvorenom (Bryant Park)

Pogled na Manhattan iz Brooklyna

Central Park

Kip slobode

Cryslerova zgrada

► ŠETNJA PO ČETVRTIMA MANHATTANA

Iako je većina 'turističkih' odredišta (Empire State Building, Cryslerova zgrada, Rockefellerov centar, 5. avenija, Times Square, Broadway...) locirana u Midtownu, nemojte preskočiti ni ostale četvrti. Lower Manhattan s neobičnim miksom starih zgrada od opeke i staklenih nebodera dočarava mjesto gdje se spajaju 'stari' i 'novi' New York. Iako je rušenje WTC-a zauvijek izmijenilo obrise Lower Manhattan, on i dalje izgleda impresivno. Kineska četvrt i Mala Italija najživopisnije su enklave na Manhattanu. Niz malih dućana s egzotičnom hranom i biljem, te oko 200 restorana samo su dio razloga zbog kojih se isplati jedno popodne izdvojiti za obilazak Kineske četvrti. Odlučite li se pak za noćni izlazak u Kinesku četvrt, svakako posjetite bar Double Happiness i kušajte martini od zelenog čaja. Mala Italija danas je svedena na svega nekoliko ulica, no unatoč tome duh Italije tu je vrlo živ i vidljiv na svakom koraku. Svakako odvojite malo vremena i za obilazak kulturnih četvrti: SoHo, TriBeCa (Triangle Below Canal) i Greenwich Village. Elitne četvrti Upper West i Upper East Side nalaze se na sjeveru Manhattan, smještene zapadno i istočno od Central Parka. Upper East Side je poznat po skupim dizajnerskim buticima (osobito u 57. ulici i na Madison Aveniji), elitnim restoranima i brojnim muzejima...

Ostane li vam vremena, otisnite se i dalje od Manhattan, u Brooklyn, Queens, Bronx... jer svaka od ovih četvrti nosi jedan dio priče, jedan komadić slagalice koji tek zajedno čine New York takvim kakav jest - gradom jedinstvenim po svojoj raznolikosti.